

Roadmap Civic Social

Bouwen aan een veilig en vertrouwd,
verantwoord, en soeverein socialmedialandschap

MAY 2025

PUBLIC SPACES, PUBHUBS, CIVIC INTERACTION DESIGN RESEARCH GROUP

DEFINITIE

Civic social media zijn digitale platforms **gemeenschappen veilig en vertrouwd** met elkaar te communiceren, samenwerken en informeren.

Deze platforms worden op **verantwoordelijke wijze** gebaseerd op **publieke waarden**.

Ze worden **op soevereine wijze beheerd** door lokale initiatieven met een **maatschappelijke doelstelling**.

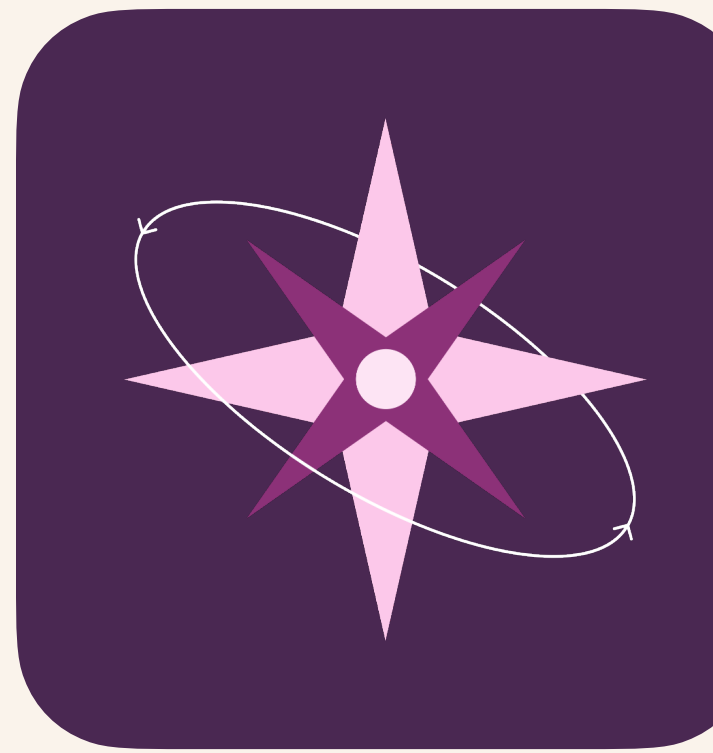
Kernwaarden

**GEMEENSCHAPS-
GERICHT**

**VEILIG EN
VERTROUWD**

VERANTWOORD

KERNWAARDEN

Gemeen

Civic social me
gemeenschapp
willen commu
de gemeensch
Civic social me
voor individue
voor samenwe
communicatie
gemeenschapp

KERNWAARDEN

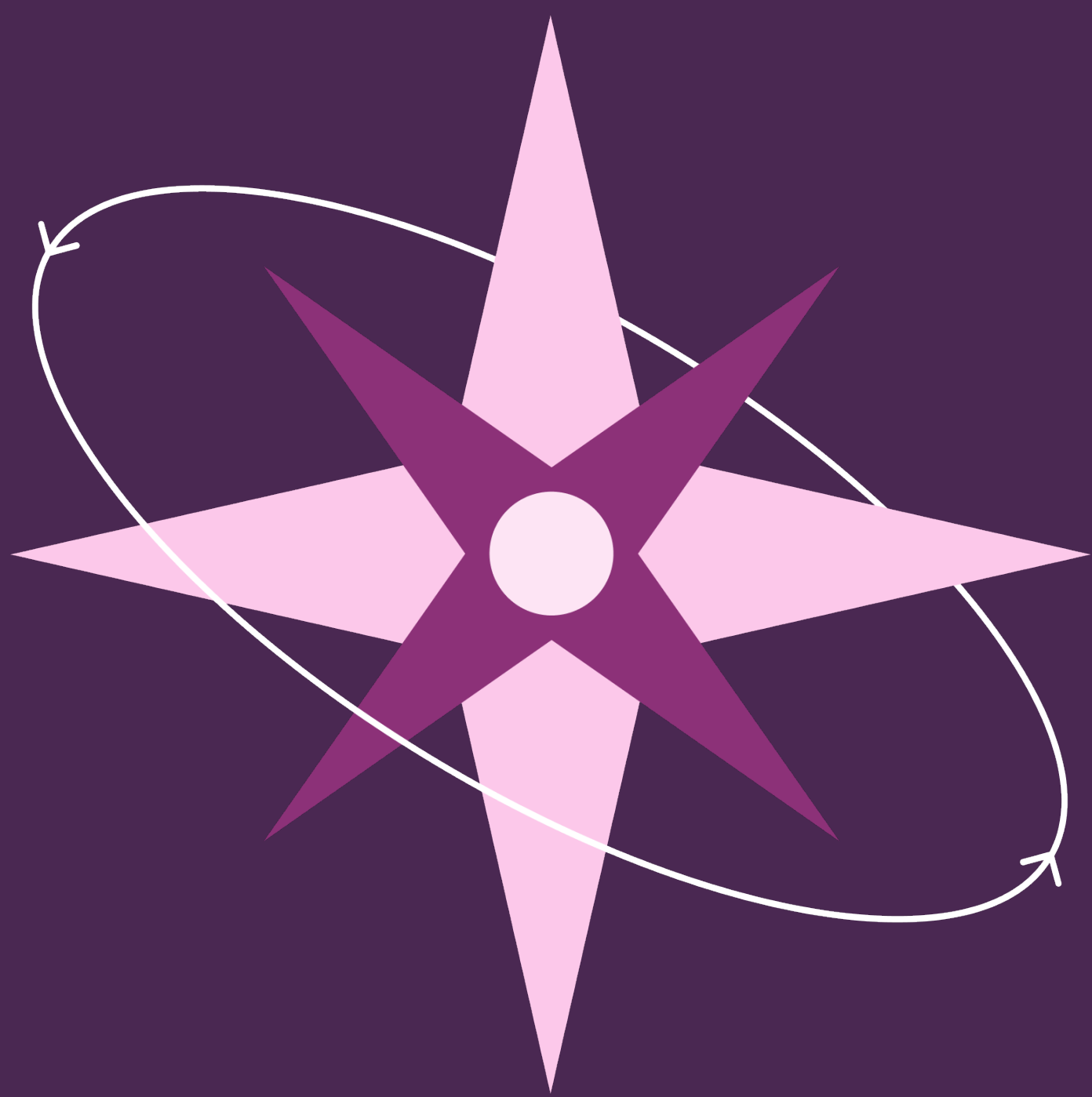
Veilig en

Op civic social
deelnemers zi

Je kunt er zijn
cultuur van re

Je gegevens en
er zijn mechar
desinformatie

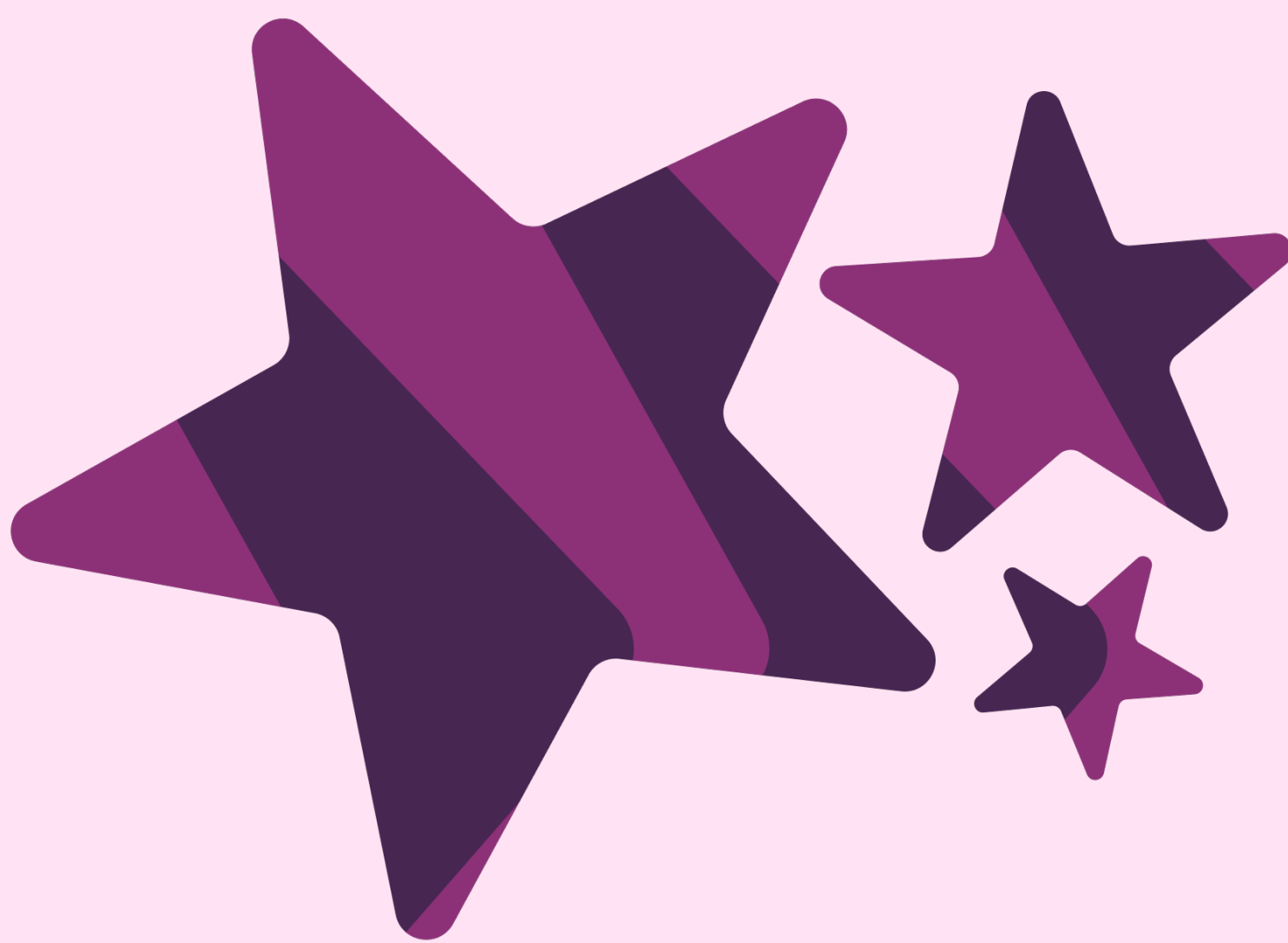
KERNWAARDEN

Verantwo

Civic social me
van publieke v
transparantie,
duurzaam. In o
maatschappelij
belang.

KERNWAARDEN

Soevereiniteit

Civic social me
beheerd door g
een organisatie
maatschappelij
missie wil inze
gemeenschapp

Deze beheerso
verantwoorde
publieke waar
daarover veran

KERNWAARDEN

Ecosystem

Civic social me
onderling verb

Civic social me
initiatieven, to
specifieke gem

Om maatschap
kiezen ze ervo
doordat ze ope
onderliggende

Een routekaart voor Civic Social Media

Hoe creëren we een omgeving
waarin civic social media
kunnen floreren?

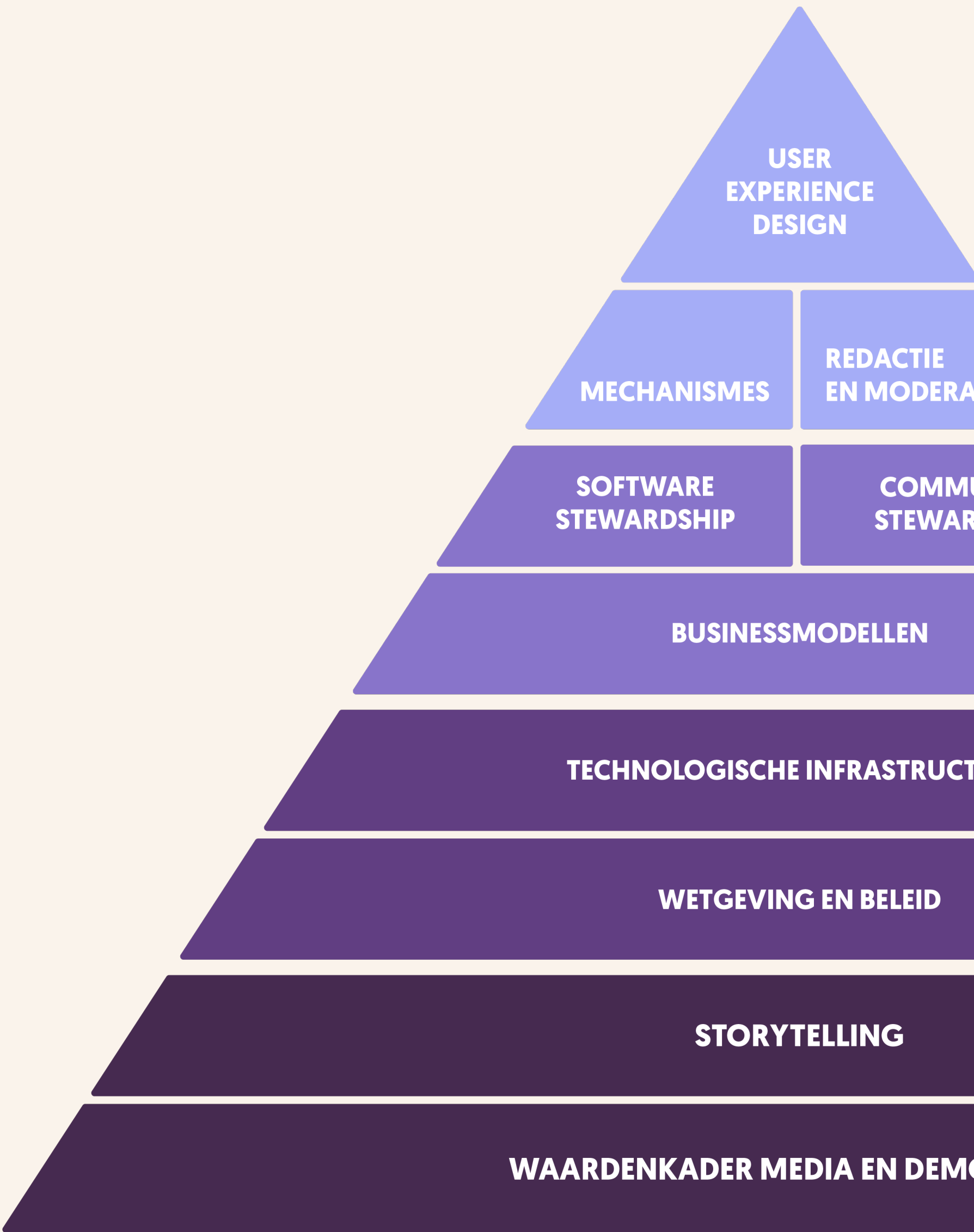

Applicatie

Organisatie

Systemen

Cultuur

Cultuur

Waardenkader media en democratie

KEY D

Bew
voo

OPG

Gro
dem

Ver
toeg

Doo
soci
voo

Cultuur

Storytelling

KEY D

Maa
en c

Aan
Mak

Cultuur

Storytelling

OPGA

Ger
maa

Vers

Acti
omr

Rich
well

Brec
civic

Cultuur

Storytelling

OPG

Show
pub

Systemen

Wetgeving en beleid

KEY D

Euro
voo

And
stim

Systemen

Wetgeving en beleid

OPGA

Visie
inclu

Verb
welz

Wet
kijk-

In ka
wet

Bele
inter

Systemen

Wetgeving en beleid

OPGA

Besc
soci

Visie
spec

Doo
en b

Doo
finan

Juric
pub
own

Systemen

Technologische infrastructuur

KEY D

Bew
grot

Ont
alter

Systemen

Technologische infrastructuur

OPGA

Vers
infra

Rol o

Ontv
prot

Con
man

Vero
netw

Organisatie

Software stewardship

KEY D

Wen
soun

Beko
vraa

Organisatie

Software stewardship

OPGA

Expe
stew

Inric
inn

Ont
vera

Toe
train

Ont
ontv

Organisatie

Community stewardship

KEY D

Beh
com
plat

Al a
en i

Organisatie

Community stewardship

OPGA

Strat
com
man

Han
ontv

Org
afste

Prof
mod

Inpa
proc

Applicatie

User experience design

Redactie & Moderatie

Mechanismes

KEY D

Inter
nad
nod

Applicatie

User experience design

Redactie & Moderatie

Mechanismes

OPG

Vers

Ont
sam
ontv

Nieu
filter

Patr
pers

Geb
base

Applicatie

User experience design

Redactie & Moderatie

Mechanismes

OPGA

Patro
info

Leef
geb

Rela

Van
bijvo

COLOFON & VERANTWOORDING

Deze routekaart komt voort uit een samenwerking tussen het [Lectoraat Civic Interaction Design](#) aan de Hogeschool van Amsterdam, [PubHubs](#), [Public Spaces](#), de gemeente Amsterdam en de Universiteiten van Nijmegen en Utrecht rond het ontwikkelen van een UX-design en Use Cases voor PubHubs. Dit onderzoek is mogelijk gemaakt dankzij een financiële bijdrage van het [SIDN-fonds](#). Voor de ontwikkeling van de Routekaart was Public Spaces in de lead.

De thema's in deze routekaart zijn voortgekomen uit desk research naar recente ontwikkelingen op het gebied van social media en het bredere [ontwerpende onderzoekstraject](#) van de HvA naar de User Experience en Use Cases voor PubHubs. De focus lag daarbij op het ontwerp van wat we Civic Social Media zijn gaan noemen, en die ontwerpende invalshoek heeft ook deze routekaart gekleurd. Specifiek voor deze roadmap zijn aanvullend een tweetal workshops georganiseerd waarin projectpartners en vertegenwoordigers van diverse organisaties zoals Waag, Ypsilon, Rathenau Instituut, KennisCloud en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties input hebben gegeven.

Diverse andere onderzoeksagenda's en onderzoeksrapporten hebben ons geïnspireerd, zoals het werk van Waag [Public Stack](#); de [Tech Radars](#) van de gemeente Amsterdam; het Rathenau-programma [Inclusieve Sociale Media](#); de [Rathenau rapporten over het borgen van publieke](#) bij de digitalisering van de samenleving; de WRR-adviezen over [Media](#) en democratie en het werk van het Commons Network [digitale gemeenschapsgoederen](#). Concreet voorbeelden in Nederland vonden we bij [GebiedOnline](#) en [Openstad](#). In het publieke debat vinden we aansluiting met activiteiten rond de campagne [Make Social Again](#) en verschillende manifesten en position papers die er zijn verschenen: Huberts Manifest [Big Tech Alternatieven](#), [moet er beter](#). Internationaal is het [New Public](#), [Decidim](#) en [Pol.is](#). een inspiratie geweest, als ook de recente discussie rond [Euro Stack](#), het Nesta-rapport [Towards digital infrastructure](#), en het werk van [Future](#).

COLOFON & VERANTWOORDING

Onze dank gaat uit naar Mathilde Sanders, José van Dijck, Bart Jacobs, Jan den Besten, Lian Vervoort, Hugo Jacobs, Skip de Mönnink, Geert-Jan Bogaerts, Jantien Borsboom, Robert-Jan Taling, Jan-Jacob Sikkema, Diana Krabbendam, Miriam van der Beemt, Stefan Diehl, Bert Stavenuiter, Imke van Wettum, Ilse Eckelhoff, Bram Klun, Derk Molijn, Richard van Montfrans, Andrei Petrutoni, Frank Prins, Toon Toetenel, Michel Vogler, Ingrid Walschots, Marije Doorenbos, Micky van Zeijl, en alle interview- en workshopparticipanten en studenten voor hun bijdragen.

Onderzoeksteam Hogeschool van Amsterdam
Esther Hammelburg, Jorgen Karskens
Oosterlaken, Harold Pflug, Martijn de

This publication is licensed under the Creative Commons Attribution NonCommercial 4.0 Unported (CC BY-NC-SA 4.0). To view the full text of this license, visit [www.creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

www.pubhubs.nl
www.publicspaces.net
www.civicixd.com

<https://civicixdproject.com/civicsociety>

Illustraties en grafische vormgeving
Eva Oosterlaken en Lianne Siemensma